

ע"פ 8377/18 - ע"י נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעוורים פליליים

ע"פ 8377/18

לפני:
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת י' וילנر

המערער: ע"י

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר-דיןו של בית המשפט המוחזוי בתל אביב-
יפו בתפ"ח 16-11-2018 מיום 4.11.2018, שנutan
על-ידי כב' השופטים ר' בן יוסף, א' קלמן ברום ו-א'
הימן

תאריך הישיבה: כ"ב בתמוז התשע"ט (25.7.2019)

בשם המערער: עו"ד גיל פרידמן; עו"ד מלכי בליטנטל

בשם המשיבה: עו"ד אפרת גולדשטיין

בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

עמוד 1

השופט י' וילנברג:

1. ערעור על גזר-דין של בית המשפט המחויז בטל אב-יפו (כב' השופטים ר' בן יוסף, א' קלמן ברום ו-א' הימן) בתפ"ח 50846-11-16 מיום 4.11.2018, בגין נגזרו על המערער 3 שנות מאסר לריצוי בפועל, עונש מאסר על תנאי ותשלום פיצוי למתלון בסך של 50,000 ש"ח. העורר דן נסב על עונש המאסר בפועל שנגזר על המערער.

רקע וכותב האישום המתוקן

2. ביום 27.6.2017 הוגש נגד המערער כתוב אישום מתוקן, ממנו עולה כי בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, במהלך שנת 2009, למד המערער, לצד שנת 1987, בישיבה עם המתלון, אשר היה באותה עת קטין כבן 13. בזמן שהמערער והמתלון שהו בישיבה, פנה המערער למATALON והביע לו לצתת מהישיבה על-מנת לקנות מתנה לכבוד יום הולדתו של המתלון. בדרכם החוצה הוביל המערער את המתלון אל חדר צדדי, שם נגע המערער בגוףו של המתלון והוריד את מכנסי, וזאת חרף בקשותו של המתלון כי המערער ייחל ממעשי יניב לו. בסמוך לאחר מכן, ביצע המערער במתלון מעשה סdom בכך שהוא מיניו של המתלון לפיו.

3. המערער הודה במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתוב האישום המתוקן, והורשע, על יסוד הוודאות, בעבירה של מעשה סdom בנסיבות אינס, לפי סעיף 347 בנסיבות סעיף 345(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם כי הצדדים יטענו לעונש באופן חופשי.

גזר הדין

4. במסגרת גזר הדין,קבע בית המשפט המחויז כי המערער פגע בערכיהם חברתיים מוגנים, ובכלל זה בערך ההגנה על כבודו של המתלון ועל האוטונומיה שלו על גופו. בית המשפט המחויז סקר את מדיניות הענישה הנוגגת במקרים דומים, ועמד על החומרה הרבה המיויחסת לעבירותimin בקטינים, המחייבת לנקטה במידיניות ענישה מחמירה במיוחד. עוד ציין בית המשפט המחויז, כי בנסיבות ניצל המערער את בדידותו ואת פגעותו של המתלון, כמו גם את פערו הגילאים ביןיהם ואת היכרתם המקדמת. לצד זאת, בית המשפט המחויז קבע כי מתקיימים במקרה הנדון טעמים מיוחדים המצדיקים להעמיד את הרף התמתון של מתחם הענישה מתוך עונש המזערי הקבוע בחוק, כאמור בסיפה של סעיף 355(א) לחוק העונשין. בתוך כך, ציין, בין היתר, כי המערער ניהל אורח חיים נורמטיבי עבור לביצוע העבירה; כי חלף זמן רב מעת בוצעה העבירה; וכן כי מדובר באירוע חד-פעמי ונקודתי, במהלכו לא נקט המערער באלימות פיזית כלפי המתלון. לאור האמור, בית המשפט המחויז קבע כי מתחם העונש ההולם נع בין 3 ל-6 שנות מאסר בפועל.

5. בית המשפט המחויז עמד על עיקרי תסקير שירות המבחן שהוגש בעניינו של המערער, ממנו עולה כי המערער בעל זהות מינית מורכבת אשר גרמה לו למועקה ולהסתירה על-מנת להתאים את עצמו למסגרת בה הוא חי, דבר שיציר אצלו קושי לרסן את דחפי המינים בסביבת הישיבה. עוד ציין שירות המבחן, כי המערער נוטל אחריות חלקית על מעשיו ומחזיק בדףו חשיבה מעוותים ביחס לנסיבות ביצוע העבירה. לצד זאת, ציין כי המערער מגלה הבנה ראשונית ביחס עמוד 2

לנזקים שנגרמו למתלון כתוצאה מעשי, וביע נוכנות להשתלב בטיפול ולהתחל בתחילת התבוננות עצמית אשר יסיע לו בתחום המיני והרגשי בחיו. בתוך כך, צוין כי ההליך המשפטי מהוו עבור המערער גורם מרתק. נכון התרשומות של שירות המבחן מנזקתו הטיפולית של המערער, הומליך על שילובו בקבוצה המיועדת לעבריini מין.

בהמשך לכך, בתסקרי המשלים דיווח שירות המבחן כי המערער משטלב היטב בהלכים טיפולים המיועדים לעבריini מין, ויש יכולתו להפיק מהם תועלת רבה באופן אשר י.CreateCommand את הסיכון להישנות התנהגות פוגענית בעתיד. לפיכך, המליך שירות המבחן להטיל על המערער מסר לרצוי בדרך של עבודות שירות, לצד מסר מותנה ופיקוח למתלון.

6. כמו כן, בית המשפט המחוזי עמד על עיקרי תסקרי נגע העבירה, ממנה עולה כי הנזקים שנגרמו למתלון כתוצאה מעשי של המערער נתוניםאותיהם עד היום, בכל המשורטים של חייו. בתוך כך, צוין כי נפגעו התפתחותם המיניתיכולתו לה תמיד בלמידה, וכן כי הוא סובל מדיכאון וחרדה. עוד צוין, כי בעקבות ניסיון אובדן, מצוי המתלון בטיפול פסיכיאטרי ומואבחן כסובל מertasמים פוט-טריאומטיים. מצבו של המתלון השפיע אף על אמו, אשר נאלצה לעוזב את העבודה וכותזהה מכך נגרמו לה נזקים כלכליים ממשמעותיים. עוד צוין בתסקרי, כי מתן תוקף לסלבו של המתלון, אשר נגרם כתוצאה מעשי של המערער, עשוי להוות עבור המתלון מסר חזק למאציו לשיקם את חייו.

7. בבאו לגזר את עונשו של המערער בתוך מתחם הענישה שנקבע, עמד בית המשפט המחוזי על שיקולים לחומרה, וביניהם חומרת העבירה, אשר בוצעה תוך פיתוי המתלון וחurf התנדדיותיו. במסגרת השיקולים ל科尔א ציין בית המשפט המחוזי את חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה; השפעת עונש המאסר על משפחתו של המערער, אשר מאז ביצוע העבירה הוא נישא ונולדו לו ארבעה ילדים; האחריות שנטל המערער על מעשיו והצער שהביע על הנזקים שנגרמו למתלון; תרומתו של המערער לחברה, כפי שעולה מעדות חברו של המערער; וכן שיתוף הפעולה והתוועת שהפיק המערער מהלכים טיפולים. לצד זאת, צוין כי המערער טרם השלים את ההליך הטיפולי, ומסוכנותו הוערכה כבינהית, ומשך אין מקום לסתות ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום.

8. לנוכח כל האמור, בית המשפט המחוזי גזר על המערער את העונשים הבאים: 3 שנות מסר לרצוי בפועל; 18 חודשים מסר על תנאי למשך 3 שנים לביל עבור המערער עבירת מין מסווג פשע; 7 חודשים מסר על תנאי למשך 3 שנים לביל עבור המערער עבירת מין מסווג עוון; ותשלום פיצוי למתלון בסך של 50,000 ש"ח.

התסקרו המשלים מטעם שירות המבחן

9. לשם שלמות התמונה צוין כי ביום 21.7.2019, לקראת הדיון בערעור אשר התקיים ביום 25.7.2019, הוגש מטעם שירות המבחן תסקרו המשלים בעניינו של המערער.

מהתסקרו המשלים עולה כי על-אף התרומה החיובית של ההליך הטיפולי בו השתלב המערער עbor לכניסתו כלל, הוא אינו משולב כיום בטיפול "יעודי לעבריini מין", וזאת על-אף שלהתרשומות של השירות המבחן, הוא מצוי בראשיתו של ההליך הטיפולי וזקוק להשלמת הטיפול. עוד צוין שירות המבחן כי במהלך הזמן ניכר כי המערער מודע לקשייו המיניים ומתחיל לפתח התבוננות ביקורתית ביחס למעשיו לפני המתלון.

10. במסגרת ערعروו מלין המערער על כך שבית המשפט המחויז לא אימץ את המלצות השירות המבחן בתסקיריו, שלפייהן יש להשית על המערער עונש מסר אשר יוצאה בדרך של עבודות שירות. כמו כן, נטען כי היה מקום לסתות ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום, וזאת בשים לב לשיתוף הפעולה שגלה המערער עם ההליך הטיפולי ולכברת הדרך המשמעותית שעבר. כן נטען, כי בית המשפט המחויז לא נתן משקל מספק לאחריות שנטל המערער על מעשו, ובתווך בכך הודהתו בביצוע העבירות, כמו גם לנזקים שנגרמים לumarur ולבני משפחתו כתוצאה ממאסרו. בהקשר זה טוען המערער, כי גזר-דיןו ניתן בחלוּף כ-9 שנים לאחר ביצוע העבירה, לאחר שהumarur הקים משפחה, ואף משך יש לקבל את הערעור.

המשיבה טוענת מנגד כי העונש שנגזר על המערער מקל לנוכח חומרת העבירה שביצע כמו גם הנזקים הקשים שנגרמו למ洋洋 כתוצאה מעשו. כן נטען, כי המערער מצוי אך בראשתו של ההליך השיקומי, וכעת מביע מוטיבציה נמוכה להשתלב בהליכי טיפול בין כתלי הכלא, ואף משך יש לדוחות את הערעור.

דין והכרעה

11. לאחר ששלמתי את טיעוני הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות, מהטעמים המפורטים להלן.

12. הלכה היא כי ערכאת הערעור תמעט להתעורר בגין הדין שניתן על-ידי הערכאה הדינית, וזאת אלא במקרים חריגים שבהם נפלת טעות מהותית בגין הדין או שהעונש שנגזר חורג באופן קיצוני מדיניות הענישה הנוגנת במקרים דומים (ראו למשל: ע"פ 18/18 4678 אנופרייב נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (23.1.2019); ע"פ 2104/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (20.3.2019); ע"פ 19/19 סלומינסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (1.7.2019)). לא מצאתי כי המקרה דין בא בנסיבות של המקרים האמורים, המצדיקים את התערבותה של ערכאת הערעור.

13. המערער טוען בערعروו כי בנסיבות המקרה, לנוכח החרטה שהביע ביחס למשעו, כמו גם התמודדו בהליך הטיפול עובר למאסרו, היה על בית המשפט המחויז לסתות לקולה ממתחם הענישה הנוגה משיקולי שיקום. ואולם, פסיקתו של בית משפט זה קבעה כי על-מנת לחזור ממתחם הענישה ההולם משיקולי שיקום, יש לבחון באיזה שלב של ההליך השיקומי מצוי הנאשם, ובתווך כך לסתות ממתחם הענישה ההולם במקרים נדירים בלבד, שבהם ישנו סיכוי ממשי ומובהק לכך שה הנאשם ישתתקם (ראו למשל: ע"פ 16/16 מדינת ישראל נ' בר-זוו, פסקה 21 (23.2.2017); עניין סלומינסקי, בפסקה 13). עוד לציין כי נקבע בפסקה שנדרשות עבודות וראיות ממשיות התומכות בסיכון השיקום של הנאשם, ובראשם תס Kirby שירות המבחן, וכי אין די בהעלאת טענות בעניין זה (ראו: ע"פ 17/17 6637 קרנדל נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (18.4.2018)).

בעניינו, יש לציין לחזוב את מאסרו של המערער, עובר למאסרו, להשתלב במסגרת הטיפוליות מטעם שירות

המבחן. יחד עם זאת, מהתקיר המשפטים עולה, כאמור, כי המערער סבור כי הוא השלם את התהילה הטיפולי, וזאת על-אף שהוא מצוי אך בראשיתו זוקק להשלמת הטיפול בין כתלי הכלא. בנסיבות אלה, משהמעערר לא השתלב הטיפול "יעודי לעבריini מין בין כתלי הכלא, והוא עודנו מצוי בשלבים הראשונים של ההליך הטיפולי – אין מקום לקבל את טענותיו כי יש לחרוג ממתחם הענישה לקולא משיקולי שיקום.

14. המערער טוען עוד כי בנסיבות העניין, היה על בית המשפט המחויז לאמץ את המלצותיו של שירות המבחן ולהשיט על המערער עונש מאסר אשר ירוזחה בדרך של עבודות שירות, חלף מאסר בפועל. ואולם, כבר נקבע לא אחת כי המלצת שירות המבחן אינה מחייבת את בית המשפט, והוא רשאי לסתות ממנה בהתקיים טעמים מצדיקים זאת (ראו למשל: ע"פ 9117/2011 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (4.7.2013); רע"פ 1756/16 ימי נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (16.3.2016); ע"פ 2048/2018 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (14.11.2018)).

15. יתר על כן, בית המשפט המחויז נתן משקל לשיקולי השיקום הקיימים בעניינו של המערער כמו גם למלצות השירות המבחן, הן בעת קביעת מתחם העונש ההולם והן בגזרת העונש. ואולם, שיקולים אלה אינם עומדים לבدم, ויש ליתן משקל אף לשיקולי גמול והרטעה, אשר לגבים כבר נפסק כי יש ליתן להם משקל משמעותי בעבירות מעין אלה (ראו למשל: ע"פ 11100/2011 שרעבי נ' מדינת ישראל, פסקה 33 (14.9.2011); ע"פ 6853/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (6.3.2018)).

16. לcker יש להוסיף כי בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הרבה הטמונה ביצוע עבירות מין בקטינים, הנובעת בראש ובראשונה מההשפעות הקשות והרסניות של מעשים אלה על גופם ונפשם של הנפגעים, השפעות אשר לא אחת באות לידי ביטוי בכל מישורי החיים וגם בחיקם הבוגרים. בהתאם, נקבע כי עבירות אלה מחייבות הטלת עונשים חמורים אשר יביאו לידי ביטוי את חשיבותו של ערך ההגנה על שלמות גופם ונפשם של קטינים, ירתמו את היחיד ואת הכלל מפני ביצוע עבירות מעין אלה, ויביאו מסר חד-משמעותי בונגע לצורך להוקיע את המעשים האמורים (ראו למשל: ע"פ 1281/06 בורשטיין נ' מדינת ישראל, פסקה 25 (16.4.2008); ע"פ 9652/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (23.7.2019)).

בעניינו, המערער ביצע במתלון מעשים קשים, תוך ניצול פגיעתו, על-מנת להויל אותו למקום מסתור שם יוכל למש את דחפי המעוותים. במעשים אלה הותיר המערער צללות קשות בנפשו של המערער, אשר כפי שעולה מתקיר נפגע העבירה נזנותאותיהן עד היום. מפאת צנעת הפרט, לא ראוי לפרט על כך.

17. אוסיף עוד כי נסיבותיו האישיות של המערער, כמו גם האחריות שנintel על מעשי, אשר לשיטתו מצדיקות להקל בעונשו, פורטו במסגרת השיקולים לקולא בגזר דיןו של בית המשפט המחויז, והובאו לידי ביטוי בעת גזרת העונש. יתר על כן, כלל ידוע הוא כי אין בטענות הנוגעות למשקל שנינן לשיקולים השונים כדי להצדיק את התערבותה של ערacaת הערעור בגזר הדין (ראו למשל: ע"פ 9830/17 חמודה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (8.3.2018); עניין אונופריב, בפסקה 15).

18. לאור כל האמור לעיל, לא מצאנו להתערב בגזר הדין.

ניתן היום, כ"ח בתמוז התשע"ט (31.7.2019).

שיפוט

שיפוט

שיפוט
